

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๖๗

วันที่ ๕ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง ศาลอุทธรณ์ ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ให้ความหมายคำว่า ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพได้ และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้น ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น

- พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๘/๒๕๕๗ เรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูและการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๙. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๙/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๑๐. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๑. ประมวลกฎหมายยาเสพติด

สำหรับประมวลกฎหมายยาเสพติด เหตุผลในการประกาศใช้บังคับ โดยที่กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ได้กระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับและการดำเนินการตามกฎหมายแต่ละฉบับเป็นหน้าที่และอำนาจของหลายองค์กร ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีความสอดคล้องกัน อีกทั้งบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรรวบรวมกฎหมายดังกล่าวจัดทำเป็นประมวลกฎหมายยาเสพติดเพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงและใช้กฎหมายที่จะรวมอยู่ในฉบับเดียวกันอย่างเป็นระบบ พร้อมกันนี้ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ จำเป็นต้องกำหนดให้มีระบบอนุญาตเพื่อให้การควบคุมและการใช้ประโยชน์ยาเสพติดในทางการแพทย์ ทางวิทยาศาสตร์ และทางอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพ และมุ่งเน้นการป้องกันการแพร่กระจายยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การเสพยาเสพติด ซึ่งเป็นการบั่นทอนสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่กระจายยาเสพติดเข้าสู่กลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคลากรซึ่งมีความหลากหลายจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบายในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด และรวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดให้เป็นไปด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราประมวลกฎหมายยาเสพติด

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำความผิดมิได้

๒. ประมวลกฎหมายยาเสพติด

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จำย แจก หรือให้โดยมีสิ่งตอบแทน หรือผลประโยชน์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๙๐ ห้ามผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕ (๓)

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังบังคับใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขู่ใจด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นกระทำความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท

(๑) การกระทำเพื่อการค้า

(๒) การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน

(๓) การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี

(๔) การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด หรือสถานที่ราชการ

(๕) การกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย

(๖) การกระทำโดยมีอาวุธหรือใช้อาวุธ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการกระทำความดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต

(๑) การกระทำโดยหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม

(๒) การทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเทศไทยมีพัฒนาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลายฉบับ แบ่งออกเป็น กลุ่มกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด กลุ่มกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด และกลุ่มกฎหมายที่เป็นประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เนื่องจากสาเหตุมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลายฉบับดังกล่าว จึงได้จัดทำประมวลกฎหมาย ยาเสพติดขึ้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดมีเอกภาพมากยิ่งขึ้น โดยประมวลกฎหมายยาเสพติด มีโทษทางอาญาในทุกรูปแบบ เช่น การผลิต การนำเข้า การส่งออก การจำหน่าย การครอบครอง เพื่อจำหน่ายและการเสพ เป็นต้น กรณีบทนิยาม คำว่า จำหน่าย ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ ที่บัญญัติว่า “จำหน่าย” หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จำย แจก หรือให้ โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างอื่น และให้ความหมายรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของประมวลกฎหมายยาเสพติดเพื่อป้องกันปราบปราม ควบคุมยาเสพติดอย่างเป็นระบบ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงบัญญัติลักษณะการกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่ายและความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดมีลักษณะเกี่ยวพันกัน โดยสอดคล้องกับคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ ๒๖๐๙/๒๕๖๖ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๖/๒๕๖๗ ดังนั้น การที่ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด มาตรา ๑ นิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความ รวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” เป็นเพียงการกำหนดนิยามความหมายคำว่า “จำหน่าย” ให้สอดคล้อง กับเจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ และความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันในการตรากฎหมายเท่านั้น ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงให้มีผลย้อนหลังเพื่อลงโทษบุคคล มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดโทษ เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ